

Z LEŚNEGO ŚWIATA

Nr 6/2016 (83)

UE: Apel krajów o dużej lesistości

Finlandia, wraz z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej, posiadającymi duże zasoby leśne, wysłała list do Komisji Europejskiej z żądaniem, by zrównoważone zarządzanie i użytkowanie lasów było uwzględnione w celach klimatycznych UE, zgodnie z Porozumieniem Paryskim. W Porozumieniu Paryskim, lasy są określone jako podstawowy środek do osiągnięcia równowagi pomiędzy emisją i pochłanianiem węgla w drugiej połowie tego stulecia. Komisja przedstawi wniosek dotyczący włączenia sektora leśnego w politykę klimatyczną UE 2030 jeszcze tego lata.

Według komunikatu prasowego Ministerstwa Rolnictwa i Leśnictwa oraz Ministerstwa Środowiska, pismo wskazuje, że system stosowany przez UE do obliczania emisji będących wynikiem użytkowania gruntów i lasów powinien wspierać zrównoważone zarządzanie i korzystanie z lasów. Włączenie pochłaniania węgla przez lasy do polityki klimatycznej powinno być realizowane w sposób, który nie osłabi dążenia do zmniejszenia emisji. Kraje, które podpisały list reprezentują niemal połowę całkowitej powierzchni leśnej UE. Są to: Finlandia, Austria, Chorwacja, Czechy, Estonia, Łotwa, Litwa, Rumunia, Słowenia i Szwecja. Pismo skierowane jest do Miguela Ariasa Cañete, komisarza ds. działań na rzecz klimatu i energii oraz do Phila Hogana, komisarza ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Źródło: www.forest.fi (KJ)

AUSTRIA: Leśna Strategia 2020+

Wspólnym wysiłkiem 85 organizacji powiązanych na różne sposoby z leśnictwem, przygotowana została „Leśna Strategia 2020+”, czyli dokument wyznaczający reguły ochrony i wielostronnego użytkowania austriackich lasów. Prace nad dokumentem trwały 2 lata i toczyły się z udziałem wszystkich zainteresowanych stron w ramach otwartej platformy dyskusyjnej „Austriacki Dialog Leśny”. Końcowy rezultat prac przedstawił na konferencji prasowej federalny Minister Rolnictwa, Leśnictwa, Środowiska i Gospodarki Wodnej, Andrae Rupprechter. Strategia grupuje funkcje pełnione przez las w kilka zdefiniowanych obszarów: zmiany klimatu, ochrona lasu i gatunków, rentowność gospodarstwa, drewno jako odnawialny surowiec, bioekonomia, ochrona przed zagrożeniami naturalnymi, wykorzystanie lasu do rekreacji i badań naukowych.

Gospodarka leśna w Austrii daje zatrudnienie 300 tysiącom osób i wytwarza rocznie produkt o wartości 12 mld €. Utrzymanie ekonomicznego znaczenia tego sektora wymaga dobrej współpracy wszystkich partnerów działających w obszarze ochrony, użytkowania i rekreacyjnego wykorzystania lasu.

Dokument przywiązuje dużą wagę do roli lasu w łagodzeniu zmian klimatu a także ochrony zagrożonych siedlisk i gatunków. Równocześnie podkreśla się kluczową rolę właścicieli lasu, którzy są pozytywnie nastawieni do realizacji tych zadań, ale oczekują w tym względzie wyraźnego wsparcia, również finansowego, ze strony władz państwowych.

Źródło: www.forstpraxis.de (TZ)

FINLANDIA: Wyłącznie energia odnawialna?

Fińskie Ministerstwo Pracy i Gospodarki postanowiło przestudiować, jakie wysiłki należałoby podjąć w tym kraju, aby przejść całkowicie na energię odnawialną do roku 2050. Taki scenariusz jest jednym z trzech przygotowywanych przez Ministerstwo.

Praca jest częścią raportu, oceniającego, jak Finlandia będzie wdrażała paryską Konwencję Klimatyczną z grudnia 2015 roku oraz cele w zakresie klimatu i energii określone przez Unię Europejską dla roku 2030.

“Ogólny cel UE w zakresie udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych dla 2020 roku wynosi 20 procent, ale w przypadku Finlandii, jest on jednym z najbardziej restrykcyjnych wśród państw członkowskich i wynosi 38 procent”, powiedział Olli Rehn, Minister Gospodarki. Według Rehna, wszystko jest na dobrej drodze, aby został osiągnięty. “W tym momencie udział ten waha się pomiędzy 35 a 37% procent, a po uruchomieniu w 2017 biozakładu w Äänekoski (środkowa Finlandia), udział wzrośnie o dwa punkty procentowe”, powiedział Rehn.

Cele energetyczne będą badane przy użyciu trzech scenariuszy. Pierwszy z nich zakłada, że zostaną podjęte działania, co do których decyzje już zapadły. Drugi ocenia jakie dodatkowe środki będą potrzebne do realizacji celów UE na rok 2030. Na prośbę organizacji pozarządowych Ministerstwo opracowało też trzeci scenariusz, w którym do roku 2050 nastąpiłoby całkowite przejście na energię ze źródeł odnawialnych. Nie byłby to łatwy cel, wymagałby bowiem zaprzestania wszelkiego importu węgla i ropy naftowej.

Źródło: www.forest.fi (KJ)

FINLANDIA: Sektor leśny opracowuje narzędzia do zarządzania przyrodą

W ciągu ostatnich lat dobrowolna ochrona zagrożonych gatunków została usprawniona za pomocą prostych i opłacalnych środków. Dane zebrane przez administrację środowiska są obecnie przekazywane do sektora leśnego i właścicieli lasów. W najlepszym wypadku takie podejście do ochrony zagrożonych gatunków leśnych jest brane pod uwagę na etapie planowania działań w leśnictwie.

Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa chce teraz wspólnie z sektorem leśnym poprawić zarządzanie przyrodą. Ministerstwo uruchomiło projekt Multi-Forest, którego celem jest upowszechnianie opłacalnych rozwiązań nadających się do codziennej gospodarki leśnej w całym kraju.

Aby zapewnić, że pomysły z trzyletniego projektu Multi-Forest zakorzenią się w praktyce, projekt obejmuje szeroki zakres podmiotów związanych z leśnictwem: Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa, Centralny Związek Producentów Rolnych i Właścicieli Lasów MTK, Fińska Federacja Przemysłu Leśnego, Fińskie Centrum Leśne, firma konsultingowa Tapio, fińska Agencja ds. Dzikiej Przyrody, Fiński Instytut Środowiska Syke, Instytut Zasobów Naturalnych LUKE i WWF.

Według Mattiego Seppäli, czołowego eksperta w fińskim Centrum Leśnym, projekt Multi-Forest zamierza dokonać przeglądu wszystkich metod wymienionych w oficjalnych wytycznych dotyczących działalności leśnej. "W szczególności, mogę podkreślić systematyczną ochronę zbutwiałego drewna, korzystanie z informacji odnoszących się do poszczególnych gatunków i ich lokalizacji podczas planowania działań oraz ukierunkowane wzmocnienie ochrony wód, takich jak np. odwodnienie w związku z odnowieniem lasu", mówi Seppälä.

Źródło: www.forest.fi (KJ)

SZWECJA: Wahania cen drewna

Średnie ceny dostawy kłód tartacznych spadły o dwa procent w pierwszym kwartale 2016 roku w porównaniu z poprzednim kwartałem.

Ceny kłód tartacznych spadły o trzy procent w regionie północnym oraz o pięć i trzy procent odpowiednio w regionach centralnym i południowym.

Ogólnie ceny papierówki pozostały bez zmian w pierwszym kwartale 2016 roku w porównaniu z poprzednim kwartałem. Ceny papierówki wzrosły o cztery procent w regionie północnym i spadły o jeden procent w regionie środkowym.

Źródło: www.skogsstyrelsen.se/en/ (KJ)

CYPR: Pożar lasu ważniejszy od polityki

Prezydent Cypru przełożył negocjacje z przedstawicielem społeczności tureckiej by udać się rejon Solea, gdzie szalał ogromny pożar lasu. W pożarze zginęło dwóch strażaków a trzy inne osoby zostały ranne i przebywają w szpitalu. Prezydent objechał obszar objęty pożarem by mieć rozeznanie, co do rozmiaru zniszczeń. Pożar objął swym zasięgiem 15 km² 100-letniego drzewostanu sosnowego a także wszedł na okoliczne sady owocowe. Prezydent oznajmił, że rozmiar pomocy publicznej dla tych, którzy stracili plony, zostanie określony wkrótce. Cypr zwrócił się do Europejskiej Rady Ochrony Środowiska w Luxemburgu o pomoc w gaszenie pożaru, po tym jak zadysponowanie 16 samolotów gaśniczych okazało się niewystarczające. Na apel odpowiedziała Francja i Włochy, przysyłając w sumie dodatkowe 4 samoloty. Również Grecja, Izrael i Wielka Brytania wysłały swoje siły powietrzne by pomóc w akcji gaśniczej.

Źródło: www.fire.uni-freiburg.de (BK)

INDIE: Sadzenie lasu za pomocą dronów

Stowarzyszenie „Vikas Educational Trust” z Mangalore (Indie) wykorzystuje drony w celu zalesiania powierzchni, które zostały pozbawione pokrywy roślinnej w wyniku różnych zabiegów gospodarczych. Prezes stowarzyszenia - Krishna J. Palemar wprowadził ten projekt w życie zainspirowany przez Bio-Carbon Engineering (Wielka Brytania). Jego celem było sadzenie lasu na szeroka skalę z wykorzystaniem najnowocześniejszych technologii. Specjalistyczny dron został przedstawiony na terenie kampusu Uniwersytetu Vicas podczas obchodów Dnia Ochrony Środowiska. Drony mają przelatywać nad wylesionymi obszarami, robić zdjęcia i generować trójwymiarowe mapy obszarów, na których dochodziło do deforestacji. Na ich podstawie tworzony jest plan sadzenia drzew. Drony wyposażone są w dane i oprogramowanie, a także w ładunek, zawierający nasiona drzew i substancje odżywcze. Ładunek ten ulega biodegradacji umożliwiając nasionom zagnieżdzenie się w glebie i wypuszczenie pędów.

Według najbardziej optymistycznego scenariusza, możliwe będzie sadzenie 36000 drzew dziennie, przy pomocy dronów działających na energię produkowaną przez baterie słoneczne umieszczone na pokładzie.

Źródło: www.thehindu.com/news/cities (TH)

USA: Niekorzystne skutki suszy dla amerykańskich paproci.

W amerykańskich drzewostanach zdominowanych przez sekwoje zaobserwowano wymieranie paproci, w szczególności gatunków *Polystichum munitum* i *Dryopteris arguta*. Gatunki te są dobrymi bioindykatorami zmian klimatu. Są one bowiem przyzwyczajone do znoszenia suchych i gorących lat, a mimo to, w ciągu ostatnich 3 lat obserwuje się radykalne pogorszenie ich kondycji zdrowotnej. Przeprowadzono badania wilgotności gleby, temperatury powietrza, zawartości wody w roślinach i zdolności ich tkanek do transportowania wody. Okazało się, że liście paproci mogą całkowicie stracić ją pod koniec okresu wegetacyjnego i niemal całkowicie ją odzyskać po 24 godzinach ulewnego deszczu. Długotrwała susza może jednak doprowadzić do spowolnienia wzrostu biomasy roślin, pogorszenia zdolności roślin do rozmnażania się oraz obniżenia ich poziomu odporności na działalność owadów i grzybów. Sekwoje amerykańskie nie mają głębokiego systemu korzeniowego i długotrwała susza może być groźna również dla nich.

Źródło: www.sciencedaily.com (TH)

USA: Drony przeszkadzają gasić

W miarę rozwijania się sezonu pożarowego nasila się nielegalne, amatorskie używanie dronów (bezzałogowe statki powietrzne) w rejonach dotkniętych pożarami przestrzeni otwartych. Taka działalność nie tylko utrudnia prowadzenie akcji ratowniczo-gaśniczej, ale naraża również na niebezpieczeństwo strażaków biorących w niej udział. By uświadomić ludziom skalę zagrożenia, U.S. Forest Service wraz z Federalną Administracją Lotnictwa uruchomiły program edukacyjny mający na celu podniesienie świadomości potencjalnych użytkowników tego sprzętu a także poinformowanie o możliwych karach za nieprzestrzeganie przepisów prawa. W ubiegłym roku doszło do 20 wtargnięć prywatnych dronów na tereny objęte akcją gaśniczą, co w kilku wypadkach wymusiło na pilotach śmigłowców ratowniczych podjęcie manewrów wymijających w celu uniknięcia kolizji. W tym roku planuje się podawać do wiadomości publicznej jak najszybciej informacje o zaistniałym pożarze i jego lokalizacji w celu uniknięcia "zapuszczania" się tam dronów a także możliwe jest, że sami producenci będą automatycznie wyłączać niektóre obszary poza zasięg nowo produkowanych urządzeń.

Źródło: www.ktvz.com (BK)

WIELKA BRYTANIA: Znaczenie różnorodności gatunkowej drzewostanów

Według badań opublikowanych w "Proceedings of the National Academy of Sciences" lasy w Europie stają się coraz bardziej jednorodnie gatunkowo. Spowodowane jest to wymieraniem gatunków, prowadzoną gospodarką leśną oraz gradacjami szkodników. Zgromadzono dane z ponad 200 powierzchni próbnych w Niemczech, Finlandii, Polsce, Rumunii, Hiszpanii i we Włoszech i przeanalizowano wpływ zmniejszenia się różnorodności gatunkowej na 16 zmiennych charakteryzujących ekosystemy leśne, takie jak: zasobność w drewno, absorpcja związków węgla, różnorodność fauny, możliwości regeneracyjne drzewostanów i ich odporność na gradację owadów i innych szkodników. Chociaż wpływ wymierania poszczególnych gatunków drzew jest trudny do oszacowania, to skutki zmniejszania się gatunkowej bioróżnorodności lasów są zdecydowanie negatywne. Dzieje się tak dlatego, że różne gatunki drzew pełnią różne role w ekosystemach leśnych.

Źródło: www.sciencedaily.com (TH)

ŚWIAT: Charakterystyczna struktura wysokościowa w lasach tropikalnych

Naukowcy z „Princeton University” i „Smithsonian Tropical Research Institute” opublikowali wyniki swoich badań w czasopiśmie „Science”, dot. struktury ilościowej i wysokościowej lasów tropikalnych i interakcji między drzewami poszczególnych gatunków. Pomimo ogromnej różnorodności gatunkowej lasów tropikalnych, ich struktura ilościowa i wysokościowa jest na ogół podobna. Zinwentaryzowano drzewa powyżej 1 cm średnicy na powierzchniach próbnych o łącznej powierzchni 100 boisk piłkarskich. Zaobserwowano podobieństwo w zakresie liczby i wysokości drzew. Okazało się, że struktura ilościowa i wysokościowa drzewostanu zależy od gatunków, które przegrywają konkurencję o światło słoneczne z innymi. Gdy drzewo umiera, tworzy ono lukę, pozwalającą światłu słonecznemu dotrzeć do powierzchni ziemi. Mniejsze drzewa tam występujące rosną wtedy dużo szybciej konkurując między sobą o światło słoneczne. Te które tę konkurencję przegrają, rosną wolniej i pozostają „uwięzione” w niższych piętrach drzewostanu. Proces ten wyjaśnia charakterystyczną strukturę wysokościową w lasach tropikalnych. Wyniki badań mają istotny wpływ na modelowanie zdolności lasów tropikalnych do wiązania związków węgla z atmosfery.

Źródło: www.sciencedaily.com (TH)

WŁOCHY: Sycylijska mafia, koty i pożary lasu

Okrutnych praktyk dopuszcza się mafia na Sycylii. W największym parku narodowym wyspy dochodzi do setek podpaleń z użyciem zwierząt. Żołnierze mafii przyczepiają do ogonów kotów płonące tkaniny, uprzednio nasączone cieczami łatwopalnymi. Przerazone zwierzęta uciekają w panice w głąb lasu, podpalając wszystko na swojej drodze. W ten sposób dochodzi do rozprzestrzeniania się ognia na dużym obszarze. Tak wynika z relacji dyrektora parku, który w maju tego roku przeżył atak na swoje życie w związku z utrudnianiem mafijnego procederu oszustwa na dopłatach unijnych. Była to pierwsza taka próba zabójstwa urzędnika państwowego od lat. Dodaje on, że prawie 500 pożarów powstałych tam w ostatnim czasie to nie dzieło przypadku. W ostatnich dniach czerwca spłonęło w ten sposób 6000 hektarów przestrzeni otwartych. Podłożem tych działań może być chęć zarobienia na zalesieniach, gdyż wiadomo, że mafijne struktury zainwestowały w firmy zajmujące się właśnie odnowieniami. Dyrektor parku miał podobno stanąć na drodze tym praktykom i uniemożliwić wyprowadzenie milionów euro tytułem dzierżawienia powierzchni nadających się na pastwiska. Także ludzie zatrudnienie w branży leśnej są podejrzewani o podpalenia i współpracę z mafią. Burmistrz Palermo podjął decyzję o zwolnieniu prawie 200 z nich, kiedy okazało się, że mogą mieć powiązania z przestępcami. W branży leśnej na Sycylii pracuje około 23 000 osób.

Źródło: www.dailymail.co.uk (BK)

JAPONIA: Siedmiolatek zostawiony w lesie

3 czerwca 2016 roku (piątek) żołnierzowi z Hokkaido (Japonia) udało się odnaleźć chłopca, który został pozostawiony w lesie (za karę) przez swoich rodziców 6 dni wcześniej, 28 maja 2016 roku (sobota). Chłopczyk nazywa się Yamato Tanooka i ma siedem lat. Został odnaleziony w pobliżu bazy wojskowej Shikabe, w stosunkowo dobrym stanie zdrowia, mimo lekkiego odwodnienia. Rodzice chłopca utrzymywali, że maluch zgubił się podczas zbierania jagód i grzybów, lecz potem przyznali, że zostawili go w lesie za karę, po tym jak rzucił kamieniami w inne samochody. Kiedy po niego wrócili, zniknął w lesie. W poszukiwaniach uczestniczyło ponad 200 wolontariuszy i funkcjonariuszy państwowych. Wydarzenie to spowodowało falę dyskusji na temat surowości metod wychowawczych w Japonii.

Źródło: mashable.com/2016 (TH)

KANADA: Scenariusz jak ze „Zjawy”.

W piątek 17 czerwca 2016 roku Joanne Barnaby (z psem Joeyem) i jej przyjaciółka Tammy Caudron wybrały się na grzyby do lasu w pobliżu Fort Smith (Wood Buffalo National Park, terytorium Północno-Zachodnie, Kanada). Przyjaciółki rozdzieliły się. Joanne wraz z psem natknęli się na wilka, który odciął im drogę powrotną do samochodu, osaczył ich i wyraźnie dążył do ich rozdzielenia. Kobieta udała się w głąb lasu, atakowana przez owady i odwodniona. Straż Leśna została powiadomiona o zniknięciu kobiety i rozpoczęła akcję poszukiwawczą. Na pomoc przyszła jej jednak miejscowa niedźwiedzica z małymi. Joanne, ryzykując własne bezpieczeństwo, postanowiła wykorzystać instynkt macierzyński zwierzęcia i zbliżyła się do młodych. Na szczęście niedźwiedzica uznała wilka za większe zagrożenie i wdała się z nim w walkę, co pozwoliło kobiecie na ucieczkę. Joanne ugasiła pragnienie w pobliskim strumieniu i przedzierając się przez gęste zarośla, po 12 godzinach pozwoliła się odnaleźć strażnikom Parku.

Źródło: www.theguardian.com/world/2016 (TH)

FINLANDIA: Gigantyczna miotła

Wygląda jak dziesięciometrowa miotła stojąca w środku lasu. "Sosnowa miotła" (*Pinus sylvestris f. Condensata*) jest bardzo rzadkim zjawiskiem naturalnym. Jedna z takich sosen została ostatnio objęta ochroną w Savukoski, w północnej Finlandii, przez Metsähallitus fińską państwową spółkę leśną. Jest efektem mutacji genetycznej - zamiast jednego głównego pnia, drzewo ma ich kilka.

Risto Jalkanen, badacz z Instytutu Zasobów Naturalnych Finlandii, potwierdził, że jest to bardzo rzadka mutacja. "Punkt, w którym pień sosny jest podzielony może być blisko ziemi lub na wysokości kilku metrów," mówi Jalkanen. Gdy drzewo rośnie, poszczególne pnie rosną również i po pewnym czasie zaczyna wyglądać tak, jakby miało tylko jeden pień, który następnie rozgałęzia się na szczycie. Instytut Zasobów Naturalnych prowadzi rejestr specjalnych form drzew. Istnieje tylko około kilkanaście takich sosen w Finlandii, co oznacza, że jest to naprawdę rzadkość.

Drzewo ma 10,5 metrów wysokości a szerokość jego korony szacuje się trzy metry.

Źródło: www.forest.fi (KJ)